

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 16. november 2023
(OR. en)

15548/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0414(NLE)

ECOFIN 1191
FIN 1170
UEM 357

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. november 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 729 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) Läti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 729 final.

Lisatud: COM(2023) 729 final

Brüssel, 16.11.2023
COM(2023) 729 final

2023/0414 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

**millega muudetakse 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10157/21 INIT;
ST 10157/21 ADD 1) Läti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise
kohta**

{SWD(2023) 375 final}

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) Läti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu,¹ eriti selle artikli 20 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Pärast seda, kui Läti esitas 30. aprillil 2021 riikliku taaste- ja vastupidavuskava, tegi komisjon nõukogule ettepaneku anda sellele positiivne hinnang. Nõukogu kiitis positiivse hinnangu heaks nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsusega².
- (2) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 tuleks igale riigile tagastamatus vormis antava maksimaalse rahalise toetuse arvutust määruses sätestatud meetodika kohaselt ajakohastada 30. juuniks 2022. 30. juunil 2022 esitas komisjon ajakohastamise tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (3) 26. septembril 2023 esitas Läti kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21c komisjonile muudetud riikliku taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki.
- (4) Muudetud taaste- ja vastupidavuskavas võetakse vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 2 arvesse ka ajakohastatud maksimaalset rahalist toetust ja see sisaldab põhjendatud taotlust komisjonile esitada nõukogule ettepanek muuta nõukogu rakendusotsust vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21 lõikele 1, pidades silmas, et taaste- ja vastupidavuskava ei ole objektiivsete asjaolude tõttu enam võimalik teatavas osas täita. Läti taaste- ja vastupidavuskavasse tehtud muudatused puudutavad 70 meetet.

¹ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

² ST 10157/21; ST 10157/21 ADD 1.

- (5) Nõukogu esitas 14. juulil 2023 Euroopa poolaasta raames Lätile soovitusel. Eelkõige soovitas nõukogu Lätil laiendada maksustamist, sealhulgas vara ja kapitali puhul, ning suurendada tervishoiu ja sotsiaalkaitse piisavust. Samuti soovitas ta Lätil jätkata oma taaste- ja vastupidavuskava järjepidevat rakendamist, viia ruttu lõpule REPowerEU peatüki koostamine ning hakata kiiresti rakendama ühtekuuluvuspoliitika programme. Nõukogu soovitas ka parandada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele avaliku sektori laenude andmise ja tagatisskeemide kaudu. Energeetikaküsimustes soovitas nõukogu Lätil kaotada 2023. ja 2024. aastal võimalikult kiiresti kehtivad erakorralised energiatoetusmeetmed või vähemalt tagada, et need meetmed aitaksid võimaluse korral kaitsta haavatavaid leibkondi ja ettevõtteid, nende maksumus oleks eelarve seisukohast vastuvõetav ning nendega säilitataks energiasäästu stiimulid. Nõukogu soovitas Lätil ka vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest taastuvenergia kiirema kasutuselevõtu ja energiatõhususe meetmete tugevdamise kaudu, tagada piisav ülekandevõimsus, jätkata elektrivõrgu sünkroniseerimist liidu elektrivõrguga ning tugevdada poliitilisi jõupingutusi rohepöördeks vajalike oskuste täiendamiseks.
- (6) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava esitati pärast konsultatsioone, mis korraldati kooskõlas riikliku õigusraamistikuga, kaasates kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonna organisatsioone, noorteorganisatsioone ja muid asjaomaseid sidusrühmi. Kokkuvõtte konsultatsioonidest esitati koos muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 19 hindas komisjon muudetud taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust, lähtudes kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistest.

Taaste- ja vastupidavuskava muutmine vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 21

- (7) Läti taaste- ja vastupidavuskavasse objektiivsete asjaolude tõttu tehtud muudatused puudutavad 35 meetet.
- (8) Läti on selgitanud, et viit meetet ei ole võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas osutatud tingimustel tarneahela häirete tõttu enam saavutada. See puudutab komponendi 1 (kliimamuutused ja keskkonnasäästlikkus) meetme 1.1.1.1.i (investeering: konkurentsivõimeline reisijate raudteevedu Riia linna ühistranspordisüsteemis) sihte järjekorranumbritega 3 ja 4, meetme 1.1.1.2.i (investeering: Riia linna ühistranspordisüsteemi keskkonnasõbralik parandamine) sihti järjekorranumbri 5, meetme 1.1.1.3.i (investeering: rattasõidu taristu täiendamine) sihti järjekorranumbri 6 ja meetme 1.2.1.4.i (investeering: avaliku sektori hoonete, sealhulgas ajalooliste hoonete energiatõhususe parandamine) sihti järjekorranumbri 18 ning komponendi 6 (õigusriik) meetme 6.1.2.1.i (investeering: raudtee röntgeniaparatuuride ühendamine Baxe süsteemiga ja tehisintellekti kasutamine raudteel veetavate kaupade skaneerimiskujutiste analüüsimiseks) eesmärgi järjekorranumbritega 176 ja 177. Seepärast on Läti taotlenud võimalust muuta 3., 4., 5., 6., 18. ja 102. sihi ulatust ning pikendada 176. ja 177. eesmärgi rakendamistähtaega. Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (9) Läti on selgitanud, et kuut meetet ei ole enam võimalik algses taaste- ja vastupidavuskavas ettenähtud viisil saavutada kiire inflatsiooni tõttu, millega on mõnel juhul kaasnenud tarneahela häired. See puudutab komponendi 2 (digipööre) meetme 2.3.1.2.i (investeering: peamiste digioskuste arendamine ettevõtetes) sihte

järjekorranumbritega 63 ja 64. Seepärast on Läti taotlenud võimalust vähendada 63. ja 64. sihi väärtust. See puudutab komponendi 3 (ebavõrdsuse vähendamine) meetme 3.1.1.4.i (investeering: rahastamisfondi loomine madala üüriga sotsiaaleluasemete ehitamiseks) sihti järjekorranumbriga 102. Seepärast on Läti taotlenud võimalust vähendada eespool nimetatud meetme algset eesmärki. See puudutab ka komponendi 3 (ebavõrdsuse vähendamine) meetme 3.1.2.1.i (investeering: meetmed, millega edendatakse puuetega inimeste juurdepääsu avalikele teenustele ja tööhõivele) eesmärke ja sihte järjekorranumbritega 113, 114, 115, 116 ja 117, meetme 3.1.2.3.i (investeering: pikaajalise sotsiaalhoolekande teenuse kerksus ja järjepidevus) sihte järjekorranumbritega 122 ja 123 ning meetme 3.1.2.4.i (investeering: sotsiaal- ja kutsealase rehabilitatsiooni teenuste koostoime arendamine puuetega inimeste turvalisuse tagamiseks) eesmärke järjekorranumbritega 125 ja 126. Nende kolme meetme rakendamise nõutava taseme säilitamiseks on Läti hüvitanud hinnanguliste kulude suurenemise lisaresurssidest, mis on kättesaadavad pärast maksimaalse tagastamatu rahalise toetuse ajakohastamist. Need objektiivsed asjaolud puudutavad ka komponendi 6 (õigusriik) meetme 6.1.2.4.i (investeering: taristu loomine kontrolliteenuste osutamiseks Kundziņsalas) eesmärke järjekorranumbritega 181, 182, 183, 184 ja 185. Seepärast on Läti taotlenud võimalust pikendada eelnimetatud meetmete rakendamise ajakava. Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (10) Läti on selgitanud, et nelja meetet ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskavas märgitud ajakava raames saavutada objektiivsete asjaolude tõttu, mis on eeldanud hankeprotsessi pikendamist. See puudutab komponendi 2 (digipööre) meetme 2.3.1.4.i (investeering: isiklikku õppekontot käsitleva lähenemisviisi väljatöötamine) sihti järjekorranumbriga 66, meetme 2.3.2.3.i (investeering: digilõhe kaotamine sotsiaalselt haavatavate rühmade ja haridusasutuste jaoks) sihti järjekorranumbriga 78, komponendi 3 (ebavõrdsuse vähendamine) meetme 3.1.2.2.i (investeering: prognoosimisvahendi väljatöötamine) eesmärke järjekorranumbritega 119 ja 120 ning komponendi 6 (õigusriik) meetme 6.1.2.3.i (investeering: vastuvõetud postisaadetiste tollikontrolli parandamine lennujaama tollikontrollipunktis) eesmärki järjekorranumbriga 180. Seepärast on Läti taotlenud võimalust pikendada 119., 120. ja 180. eesmärgi rakendamise ajakava, jätta välja 78. vahesiht ja vähendada 66. vahesihti (ilma meetme lõppsihti muutmata). Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (11) Läti on selgitanud, et ühte meetet ei ole enam võimalik algse taaste- ja vastupidavuskava kohaselt saavutada ettenägematute kitsaskohtade tõttu. See puudutab komponendi 2 (digipööre) meetme 2.3.2.1.i (investeering: kodanike, sealhulgas noorte digioskused) sihti järjekorranumbriga 71. Seepärast on Läti taotlenud võimalust vähendada vahesihi väärtust ilma meetme lõppsihti muutmata. Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (12) Läti on selgitanud, et 12 meetet on muudetud rakendamaks paremaid alternatiive seotud meetmete algse eesmärgi saavutamiseks. See puudutab komponendi 1 (kliimamuutused ja keskkonnasäästlikkus) meetme 1.2.1.2.i (investeering: ettevõtluse energiatõhususe suurendamine kombineeritud finantsinstrumendi kujul) sihti järjekorranumbriga 12 ja meetme 1.3.1.2.i (investeering: investeeringud üleujutusrisi vähendamise taristusse) sihti järjekorranumbriga 26. Seepärast on Läti taotlenud võimalust suurendada heakskiidetud energiatõhususe suurendamise projektide väärtust ja võtta arvesse üleujutusrisi eest kaitsmise projektide elluviimist.

Need objektiivsed asjaolud puudutavad ka komponendi 2 (digipööre) meetme 2.1.2.2.i (investeering: Läti riiklik pilveteenuste liit) sihte järjekorranumbritega 35 ja 36. Seepärast on Läti taotlenud võimalust muuta tehnoloogiat, mille abil rakendatakse avalikus halduses ajakohast IT-struktuuri ja ajakohaseid pilvelahendusi. Need objektiivsed asjaolud puudutavad ka komponendi 2 (digipööre) meetme 2.2.1.r (reform: piirkondliku katvusega täieliku toetustsükli väljakujundamine ettevõtluse digipöörde edendamiseks) eesmärki järjekorranumbri 42, meetme 2.2.1.1.i (investeering: digitaalse innovatsiooni keskuste ja piirkondlike kontaktpunktide loomise toetamine) sihte järjekorranumbritega 43 ja 44 ning meetme 2.2.1.2.i (investeering: äritegevuse protsesside digiteerimise toetamine) sihte järjekorranumbritega 45 ja 46. Seepärast on Läti taotlenud võimalust laiendada majanduse digiülemineku süvendamiseks abisaajate rühmi. Samuti on Läti teinud ettepaneku diferentseerida eri abisaajate rühmade mõõtmisväljundite liike. Sellest lähtudes on muudetud sihte järjekorranumbritega 43 ja 44 ning lisatud uus eesmärk järjekorranumbri 44a, et kajastada eri abisaajate rühmadele antavat toetust ja sellega seotud mõõtmisväljundi liiki. Need objektiivsed asjaolud puudutavad ka komponendi 2 (digipööre) meetme 2.3.1.r (reform: täiskasvanuhariduse kestliku ja sotsiaalselt vastutustundliku tugiraamistiku väljatöötamine) eesmärke järjekorranumbritega 55, 57 ja 58. Sellega seoses on Läti taotlenud võimalust töötada välja ühtne õigusraamistik, sest see on reformi eesmärkide täitmiseks tõhusam lahendus, mis tugevdab ühtlasi selle rakendamise seotud kohustusi. Lisaks on Läti taotlenud võimalust rakendada korraga nii olemasolevad kui ka kavandatud koolituskavad. Need objektiivsed asjaolud puudutavad ka komponendi 3 (ebavõrdsuse vähendamine) meetme 3.1.2.5.i (investeering: töötute, töötajate ja töötaks jäämise ohus olevate inimeste osalemine tööturul) eesmärki järjekorranumbri 128. Seetõttu on Läti taotlenud võimalust vähendada pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist ja kasutajamugavuse huvides digioskuste hindamisvahendite arvu ühele (see hõlmaks kaht liiki teste). Need objektiivsed asjaolud puudutavad ka komponendi 5 (majanduse ümberkujundamine ja tootlikkuse reform) meetme 5.1.1.1.i (investeering: innovatsioonisüsteemi igakülge juhtimismudeli väljatöötamine ja pidev kasutamine) sihti ja eesmärki järjekorranumbritega 155 ja 156 ning meetme 5.1.1.2.i (investeering: innovatsiooniklastrite arendamise rahastamisvahend) eesmärki ja sihti järjekorranumbritega 157 ja 158. Seepärast on Läti taotlenud võimalust vaadata läbi innovatsioonisüsteemi juhtimismudel, et innovatsiooniklastrite arendamise toetamine oleks tulemuslik. Need objektiivsed asjaolud mõjutavad ka komponendi 6 (õigusriik) meetme 6.3.1.1.i (investeering: avatud, läbipaistev, õiglane ja vastutustundlik avalik haldus) eesmärki järjekorranumbri 200 ning meetme 6.3.1.2.i (investeering: avaliku halduse professionaalsemaks muutmine ning haldussuutlikkuse suurendamine) eesmärki järjekorranumbri 202. Seepärast on Läti taotlenud võimalust muuta vastu võetud dokumendi vorm pädevusraamistiku suunistest riiklikuks õigusaktiks ning tugevdada sellega avaliku halduse kooli pädevusraamistiku vastuvõtmise õiguslikku alust. Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (13) Läti on selgitanud, et kolm meetet ei ole enam võimalik algses kavas ette nähtud tingimustel saavutada, sest digiteenuste tarnes on toimunud ettenägematud muutused. See puudutab komponendi 2 (digipööre) meetme 2.1.1.1.i (investeering: avaliku halduse ajakohastamine ja teenuste digiteerimine, sealhulgas ärikeskkonnas) sihte järjekorranumbritega 29 ja 30, meetme 2.1.2.1.i (investeering: tsentraliseeritud juhtimisplatvormid ja -süsteemid) sihte järjekorranumbritega 32, 33 ja 34 ning meetme 2.1.3.1.i (investeering: andmete kättesaadavus, jagamine ja analüüs) sihti järjekorranumbri 39. Seepärast on Läti taotlenud võimalust jaotada rahalised

vahendid nende meetmete vahel ümber ja muuta 39. sihi väärtust. Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (14) Lisaks on Läti selgitanud, et ühte meetet ei ole kavas ette nähtud konkreetsetel tingimustel enam võimalik saavutada objektiivsete asjaolude tõttu, mille põhjuseks on probleemid, mis on seotud kokkusobivusega aluslepingu artikli 107 kohaste riigiabi eeskirjadega ja mida ei olnud võimalik kavandamisetaapis ette näha. See puudutab komponendi 2 (digipööre) meetme 2.4.1.1.i (investeering: passiivse taristu ehitamine Via Baltica koridorile 5G-ühenduse jaoks) sihi järjekorranumbriga 82 väljajätmist. Seepärast on Läti teinud ettepaneku kasutada rahalisi vahendeid, mis 82. sihi väljajätmisel vabanevad, tõstmaks komponendi 2 (digipööre) meetme 2.4.1.2.i (investeering: lairibavõrgu või väga suure läbilaskevõimega võrgu kliendiliini taristu arendamine) 83. sihi ambitsioonitaset. Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (15) Läti on selgitanud, et seotud meetme algse eesmärgi saavutamiseks on kaht meetet paremate alternatiivide rakendamiseks muudetud. See puudutab komponendi 3 (ebavõrdsuse vähendamine) meetme 3.1.1.6.i (heiteta sõidukite ostmise munitsipaalfunktsioonide ja -teenuste täitmiseks) sihti järjekorranumbriga 108. Samal ajal on Läti teinud ettepaneku kasutada rahalisi vahendeid, mis vabanevad seetõttu, et vähendatakse eelarve eraldamise sihti järjekorranumbriga 108, selleks, et suurendada komponendi 3 (ebavõrdsuse vähendamine) meetme 3.1.1.5.i (investeering: haridusasutuste infrastruktuuri arendamine ja inventariga varustamine) sihti järjekorranumbriga 106 ning soodustada seeläbi veelgi haridusasutuste infrastruktuuri arendamist ja inventariga varustamist. Nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (16) Komisjon leiab, et Läti esitatud põhjused õigustavad määruse artikli 21 lõike 2 kohaseid muudatusi.

Tehniliste vigade parandamine

- (17) Nõukogu rakendusotsuse tekstist on leitud tehnilisi vigu, mis mõjutavad 35 meetet. Nõukogu rakendusotsust tuleks muuta, et parandada need tehnilised vead, mis ei kajasta komisjonile 30. aprillil 2021 esitatud taaste- ja vastupidavuskava sisu nii, nagu komisjon ja Läti selles kokku leppisid. Need tehnilised vead on seotud komponendi 1 (kliimamuutused ja keskkonnasäästlikkus) meetmega 1.1.1 (reform: Riia suurlinnatranspordisüsteemi keskkonnasäästlikumaks muutmine), meetmega 1.2.1.1.i (investeering: kortermajade energiatõhususe parandamine ja üleminek taastuvenergia tehnoloogiale) ning meetmega 1.2.1.3.i (investeering: munitsipaalhoonete ja taristu parandamine, edendades üleminekut taastuvenergia tehnoloogiale ja parandades energiatõhusust); komponendi 2 (digipööre) meetmega 2.1.1.r (reform: riiklike protsesside ja teenuste ajakohastamine ning digipööre), meetmega 2.1.2.r (reform: riiklike IKT-ressursside kasutamise tõhususe ja koostalitlusvõime suurendamine), meetmega 2.1.2.1.i (investeering: tsentraliseeritud juhtimisplatvormid ja -süsteemid), meetmega 2.1.3.r (reform: riiklike majandusandmete ja digiteenusmajanduse arendamine), meetmega 2.2.1.2.i (investeering: äritegevuse protsesside digiteerimise toetamine), meetmega 2.2.1.3.i (investeering: toetus uute toodete ja teenuste turuletoomiseks), meetmega 2.2.1.4.i (investeering: finantsinstrumendid, millega hõlbustatakse ettevõtjate digipööret), meetmega 2.2.1.5.i (investeering: meediaettevõtete digipöördede edendamine), meetmega 2.3.1.1.i (investeering: kõrgema taseme digioskuste omandamise tagamine), meetmega 2.3.1.3.i (investeering: IKT-

spetsialistide isejuhitavat koolitust käsitleva lähenemisviisi väljatöötamine), meetmega 2.3.r (reform: digioskused ühiskonna ja valitsuse digipöörde jaoks), meetmega 2.3.2.2.i (investeering: riigi ja kohalike omavalitsuste digipöörde jaoks vajalike oskuste ja vajaliku suutlikkuse arendamine) ning meetmega 2.4.1.r (reform: lairibataristu arendamine); komponendi 3 (ebavõrdsuse vähendamine) meetmega 3.1.1.r (reform: haldusjaotuse reform), meetmega 3.1.1.1.i (investeering: piirkondliku ja kohaliku teedevõrgu parandamine), meetmega 3.1.1.2.i (investeering: omavalitsuste suutlikkuse suurendamine, et parandada nende teenuste tõhusust ja kvaliteeti), meetmega 3.1.2.r (reform: juurdepääs sotsiaal- ja tööhõiveteenustele miinimumsissetuleku reformi toetuseks) ning meetmega 3.1.2.5.i (investeering: töötute, töötajate ja töötaks jäämise ohus olevate inimeste osalemine tööturul); komponendi 4 (tervishoid) meetmega 4.1.1.r (reform: inimkeskse, tervikliku ja integreeritud tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkus ja säilenõtkus), meetmega 4.1.1.1.i (investeering: rahvatervisealaste teadusuuringute toetamine), meetmega 4.1.1.2.i (investeering: ülikoolikliinikute ja piirkondlike haiglate tervishoiutaristu tugevdamise toetamine), meetmega 4.1.1.3.i (investeering: teiseste ambulatoorsete teenuste osutajate tervishoiutaristu tugevdamise toetamine), meetmega 4.2.1.r (reform: inimressursside tagamine ja oskuste täiendamine) ning meetmega 4.3.1.1.i (investeering: teiseste ambulatoorsete tervishoiuteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse hindamise ja parandamise toetamine); komponendi 5 (majanduse ümberkujundamine ja tootlikkuse reform) meetmega 5.1.r (reform: innovatsioonisüsteemi juhtimine ning erasektori teadus- ja arendustegevusse investeerimise motiveerimine) ja meetmega 5.2.1.r (reform: kõrghariduse ning teaduse tipptaseme ja juhtimise reform); komponendi 6 (õigusriik) meetmega 6.1.1.r (reform: analüüsi tugevdamine ja andmehalduse arendamine maksuhalduse ja tolli valdkonnas), meetmega 6.1.2.r (reform: skaneeritud kujutiste kaug- ja tsentraliseeritud analüüs tollikontrollipunktides), meetmega 6.2.1.2.i (investeering: majanduskuritegude uurimise suutlikkuse suurendamine), meetmega 6.2.1.3.i (investeering: ühtse koolituskeskuse loomine kohtunike, kohtutöötajate, prokuröride, prokuröride abide ja spetsialiseerunud uurijate kvalifikatsiooni arendamiseks (interdistsiplinaarsed küsimused)), meetmega 6.3.1.3.i (investeering: avaliku halduse innovatsiooni ökosüsteemi arendamine) ning meetmega 6.3.1.4.i (investeering: valitsusväliste organisatsioonide laiendamine, et tugevdada sotsiaalset esindatust ja jälgida avalikke huve). Need parandused ei mõjuta asjaomaste meetmete rakendamist.

REPowerEU peatükk, mis põhineb määruse (EL) 2021/241 artiklil 21c

- (18) REPowerEU peatükk sisaldab uut reformi ja kolme uut investeeringut. Reformi eesmärgid on vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ja aidata muuta Läti taastuvenergiat eksportivaks riigiks. Esimene investeering on ette nähtud selleks, et kiirendada riikliku võrgu sünkroniseerimist Mandri-Euroopa elektrivõrkudega ning kindlustada energiavarustus ja seda stabiliseerida. Teine investeering on liigendatud neljaks osaks. Selle eesmärk on ajakohastada, digitaliseerida ja kindlustada riiklikku energiavõrku, a) suurendades riikliku võrgu võimsust, et võimaldada kaasata rohkem muutlikku taastuvenergiat, b) ajakohastades energia ülekandeliine, c) rakendades tipptasemel arukat jaotuslahendust ning d) viies lõpule analüütilised uuringud, mis on vajalikud selleks, et visandada sammud, mida Läti peab tegema, et saada taastuvenergiat eksportivaks riigiks. Kolmanda investeeringu abil rajatakse uus kestlik biometani sisestamise koht ja töötatakse välja IT-lahendus sisestuskoha arukaks haldamiseks.

- (19) Reform aitab ka tegeleda energiaostuvõimetuse probleemiga, sest sellega toetatakse ja edendatakse energiakogukondi.
- (20) Komisjon on hinnanud muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükki, määruse 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

Kuue samba rakendamisele kaasa aitavad tasakaalustatud lahendused

- (21) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktidele a ja V lisa kriteeriumile 2.1 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, suures ulatuses (hinne A) liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale vastavaid mitmekülgseid ja piisavalt hästi tasakaalustatud lahendusi ning aitab asjakohasel moel kaasa kõigi kuue kõnealuse määruse artiklis 3 osutatud samba rakendamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi eriomaseid probleeme ja rahalise toetuse suurust.
- (22) Esimese samba puhul sisaldab Läti muudetud taaste- ja vastupidavuskava, eriti selle REPowerEU peatükk, täiendavaid meetmeid rohepöördega seotud sõlmküsimuste lahendamiseks. Selle peatüki meetmed aitavad saavutada liidu 2030. aasta kliimaeesmärke ja liidu 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärki, sest nende abil valmistatakse riiklik energiavõrk ette taastuvelektri suuremaks kaasamiseks ning suurendatakse kestliku biometaanu kasutuselevõttu. Meede 7.1.r (reform: riikliku energeetikasektori ümberkujundamine) aitab eeldatavasti i) luua energiakogukondadele, tootvatele tarbijatele ja mikrotootjatele tugiraamistikku, ii) luua tingimused olemasolevate ülekande- ja jaotusvõrkude tõhusamaks kasutamiseks ning iii) luua tingimused olemasolevasse maagaasivõrku sisestatava kestliku biometaanu kasutuselevõtu suurendamiseks. Kõik REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed peaksid aitama märkimisväärselt kaasa rohepöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele.

Kõigi või suure osa riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleemide lahendamine

- (23) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktidele b ja V lisa kriteeriumile 2.2 peaks muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, aitama tõhusalt lahendada kõiki probleeme, mis on esile toodud asjakohastes Läti mõeldud riigipõhistes soovitustes (sh nende eelarveosades) või muudes asjakohastes Euroopa poolaasta raames komisjonis ametlikult vastu võetud dokumentides, või suurt osa nendest (hinne A).
- (24) Eelkõige võetakse muudetud taaste- ja vastupidavuskavas arvesse riigipõhiseid soovitusi, mille nõukogu võttis ametlikult vastu enne, kui komisjon oli muudetud kava hinnanud. Kuna Läti antava maksimaalse rahalise toetuse summat on allapoole korrigeeritud, ei võeta üldises hinnangus arvesse neid 2022. ja 2023. aasta soovitusi, mis ei ole seotud energiaprobleemidega.
- (25) Olles muudetud taaste- ja vastupidavuskava esitamise ajal hinnanud kõigi asjakohaste riigipõhiste soovituste rakendamisel tehtud edusamme, leiab komisjon, et märkimisväärselt edu on saavutatud seoses soovitustega, mis käsitlevad eelarvepoliitikat (2022), rahapesuvastast võitlust (riigipõhised soovitused 2020.4.1 ja 2019.1.3), kriisi mõju leevendavat likviidsustoetust (riigipõhine soovitus 2020.3.1)

ning rohe- ja digipöördesse tehtavate riiklike investeeringute laiendamist (riigipõhine soovitus 2022.1.2).

- (26) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab üksteise mõju tugevdavaid ulatuslikke reforme ja investeeringuid, mis aitavad tõhusalt lahendada kõiki või suurt osa majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme, mis on esile toodud riigipõhistes soovitustes, mille nõukogu on Lätile esitanud Euroopa poolaasta raames, eelkõige sellistes valdkondades nagu rohepööre (riigipõhised soovitused 2020.3.6, 2020.3.5, 2019.3.3 ja 2019.3.4) ja digipööre (riigipõhised soovitused 2020.3.7 ja 2019.3.5), sotsiaalne tõrjutus (riigipõhised soovitused 2020.2.1, 2020.2.4, 2019.2.1 ja 2019.2.3), tervishoid (riigipõhised soovitused 2020.1.2 ja 2019.2.3), piirkondlikud erinevused (riigipõhine soovitus 2019.4.1) ja taskukohane eluase (riigipõhine soovitus 2019.3.2), digioskused ja täiskasvanuharidus (riigipõhised soovitused 2020.2.4, 2019.2.2 ja 2019.2.4.), kõrgharidus (riigipõhine soovitus 2019.2.2), lähenemine ja tootlikkuse kasv, sealhulgas teadusuuringud ja innovatsioon ning äriinvesteeringute toetamine (riigipõhised soovitused 2020.3.4 ja 2019.3.1), ning haldussuutlikkus, sealhulgas maksuhaldus, riigihanked ja kohtusüsteem (riigipõhine soovitus 2019.4.1).
- (27) Läti ei ole muudetud taaste- ja vastupidavuskavast ühtki reformi välja jätnud ja on säilitanud oma eesmärkide taseme kõigi kuue komponendi raames. Objektiivsetest põhjustest tulenevat sihtide vähendamist mõne investeeringu puhul leevendatakse teiste investeeringute sihtide suurendamise või paremate alternatiivide otsimisega.
- (28) REPowerEU peatükk peaks aitama täita 2022. ja 2023. aasta energiaalaseid riigipõhiseid soovitusi. Eelkõige peaks reformimeede 7.1.r (reform: riikliku energeetikasektori ümberkujundamine) vähendama üldist sõltuvust fossiilkütustest, sest sellega kiirendatakse taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. Lisaks eeldatakse, et investeeringumeetmed 7.2.i (investeering: energiavarustuse kindlus ja stabiilsus ning elektrivõrgu sünkroniseerimine liidu võrguga), 7.3.i (investeering: elektrienergia ülekande- ja jaotusvõrkude ajakohastamine, digitaliseerimine ja kindlustamine) ning 7.4.i (kestliku biometaani kasutuselevõtu suurendamine) aitavad vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ja kiirendada taastuenergia kasutuselevõttu kestliku biometaani suurema kasutuselevõtu, riiklike elektrienergia ülekande- ja jaotusvõrkude digitaliseerimise, ajakohastamise ja kindlustamise ning elektrienergia salvestamise ja elektrivõimsuse suurendamise kaudu. Ühtlasi peaksid need aitama tagada energiaühenduste piisava võimsuse ja jätkata võrgu sünkroniseerimist liidu elektrivõrguga.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte

- (29) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile d ja V lisa kriteeriumile 2.4 tagatakse muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga, sealhulgas REPowerEU peatükiga eeldatavasti, et ükski taaste- ja vastupidavuskavas sisalduv reformide ja investeerimisprojektide elluviimise meede (hinne A) ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852³ artikli 17 tähenduses (olulise kahju ärahoidmise põhimõte).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

- (30) Muudetud kavas hinnatakse vastavust kooskõlas metoodikaga, mis on esitatud komisjoni tehnilistes suunistes olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusraha määramise (2021/C 58/01) alusel. Muudatused, mis tehti meetmetes kava muutmisel, ei mõjuta hinnangut, mis anti algsele taaste- ja vastupidavuskavale.
- (31) Kõigi muudetud ja uute reformide ja investeeringute, sealhulgas REPowerEU peatüki kohta esitas Läti teabe, mis sisaldab igale meetmele kahju ärahoidmise põhimõtte alusel antud hinnangut. Vajaduse korral lisatakse asjaomaste eesmärkide ja sihtide juurde konkreetsed kaitsemeetmed, millega tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine. Läti esitatud teabe põhjal võib järeldada, et kava peaks tagama, et ükski meede ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärke määramise (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.
- (32) Ükski muudetud Läti taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki meede ei kuulu määramise (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punkti a kohaldamisalasse.

Panus REPowerEU eesmärkide saavutamisse

- (33) Kooskõlas määramise (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktiga da ja V lisa kriteeriumiga 2.12 peaks REPowerEU peatükk suures ulatuses (hinne A) tulemuslikult kaasa aitama energiajulgeolekule, liidu energiavarustuse mitmekesistamisele, taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu ja energiatõhususe suurendamisele, energiasalvestusvõimsuse suurendamisele või fossiilkütustest sõltuvuse vajalikule vähendamisele enne 2030. aastat.
- (34) REPowerEU peatükis esitatud meetmed peaksid kaasa aitama määramise (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktides b, c ja e sätestatud eesmärkide saavutamisele. Kestliku biometaaniga seotud investeering ja sellega kaasnev reform peaksid aitama suurendada selle allika kasutuselevõttu, kuna nende abil luuakse piirkondlik sisestuskoht ja kehtestatakse õigusraamistik kestliku biometaani juhtimiseks olemasolevasse maagaasivõrku (punkti b eesmärk). Eelduste kohaselt võimaldaks kõnealune raamistik anda oma osa selle allika üldise kasutuselevõtu suurendamisse ka väikestel biometaani tootjatel, sest neil oleks juurdepääs olemasolevatele sisestuskohtadele. Investeering elektrivõrgu ajakohastamise, digitaliseerimise ja kindlustamise aitab eeldatavasti suurendada taastuvenergia osakaalu ja kiirendada selle kasutuselevõttu, sest selle abil rakendatakse arukaid võrguhalduslahendusi nii ülekande- kui ka jaotustasandil ning suurendatakse riikliku võrgu suutlikkust kaasata taastuvenergiat (punkti b eesmärk). Reform peaks aitama tegeleda energiaostuvõimetuse probleemiga energiakogukondi ja omatootmist soodustava õigusraamistiku kaudu, mille alusel tehtaks ka haavatavaid rühmi toetavaid algatusi (punkti c eesmärk). Investeering akupõhise energiasalvestussüsteemi rajamise peaks aitama kõrvaldada riigisiseseid ja piiriüleseid kitsaskohti energia ülekandmisel ja jaotamisel (need kitsaskohad tulenevad riikliku võrgu järkjärgulisest desünkroniseerimisest Venemaa ja Valgevene võrkudest (punkti e eesmärk). See investeering peaks aitama ka toetada elektrienergia salvestamist ja suurendada energiajulgeolekut (punkti e eesmärk).
- (35) Võttes arvesse juba vastu võetud nõukogu rakendusotsuses sisalduvaid meetmeid ja muid riiklikult rahastatavaid või liidu rahastatavaid täiendavaid või kaasnevaid meetmeid, on REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed sidusad jõupingutustega, mida Läti teeb määramise (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide

saavutamiseks. Investeering akupõhise energiasalvestussüsteemi rajamisse täiendab Euroopa ühendamise rahastust rahastatavat piiriülest projekti. REPowerEU peatüki eesmärgid on kooskõlas Läti püüdlustega vähendada veelgi oma sõltuvust fossiilkütustest, kiirendada rohepöoret ja saada puhast energiat eksportivaks riigiks.

Piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga projektid

- (36) Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktiga db ja V lisa kriteeriumiga 2.13 peaksid REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed olema suures ulatuses (hinne A) piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga.
- (37) REPowerEU peatükk aitab kaasa energiavarustuse kindlustamisele liidus tervikuna, sest see võimaldab arukate võrguhalduslahenduste kaudu kaasata taastuvaid energiaallikaid, ajakohastada ja kindlustada elektritaristut, suurendada elektrienergia salvestamise võimsust ning kiirendada Balti riikide elektrivõrgu sünkroniseerimist liidu võrguga.
- (38) REPowerEU peatükk aitab ka vähendada sõltuvust fossiilkütustest, kuna selle abil suurendatakse kestliku biometaanu kasutuselevõttu ning investeeritakse elektrivõrgu ajakohastamisse, digitaliseerimisse ja kindlustamisse, et võimaldada taastuvaid energiaallikaid suuremal määral kaasata. Akupõhise energiasalvestussüsteemi (BESS) paigaldamist hõlmava investeerimismeetme eesmärk on täiendada Läti, Leedu, Eesti ja Poola elluviidavat piiriülest projekti, mille eesmärk on tagada Balti riikide elektrivõrkude täielik sünkroniseerimine Mandri-Euroopa võrguga. See investeerimismeede hõlmab ka lisategevusi, mida tehakse elutähtsa taristu küberturvalisuse suurendamiseks ja ülekandevõrgu stabiilse toimimise tagamiseks pärast selle sünkroniseerimist, kaasates seejuures rohkem taastuvaid energiaallikaid. Elektrienergia ülekande- ja jaotusvõrkude ajakohastamisse, digitaliseerimisse ja kindlustamisse tehtaval investeeringul on piiriülene ja mitut riiki hõlmav mõõde ja mõju, kuna see aitab eeldatavasti kõrvaldada kitsaskohti energiavoogude kulgemises ja hõlbustada taastuvate energiaallikate kaasamist võrkudesse.
- (39) REPowerEU peatükis sisalduvate piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga meetmete hinnangulised kulud moodustavad 99 % REPowerEU peatüki hinnangulistest kuludest. Seetõttu leitakse, et peatükil on suurel määral piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju.

Rohepöörde, sealhulgas elurikkuse toetamine

- (40) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile e ja V lisa kriteeriumile 2.5 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 42 % taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest ja 100 % REPowerEU peatükis sisalduvate meetmete hinnangulisest kogukulust, mis on arvatud vastavalt kõnealuse määruse VI lisas esitatud metoodikale. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 17 on muudetud taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga kooskõlas riiklikus energia- ja kliimakavas (2021–2030) sisalduva teabega.
- (41) REPowerEU peatüki meetmetel on püsiv mõju, sest need aitavad kaasa riiklike elektrienergia ülekande- ja jaotusvõrkude ajakohastamisele, kindlustamisele ja

digitaliseerimisele. Investeeringud riiklikku võrku on ülitähtsad kiirendamiseks üleminekut puhtale energiale ja riiklike võrkude sünkroniseerimist Mandri-Euroopa võrguga, pidades silmas ka ELi 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärki. Selle peatüki meetmed aitavad ühtlasi saavutada liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärke ja liidu 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärki, sest nende abil valmistatakse riiklik energiavõrk ette taastuvelektri suuremaks kaasamiseks ning suurendatakse kestliku biometaani kasutuselevõttu. Reform aitab eeldatavasti i) luua energiakogukondadele, tootvatele tarbijatele ja mikrotootjatele tugiraamistiku, ii) sätestada tingimused olemasoleva ülekande- ja jaotustaristu tõhusamaks kasutamiseks ning iii) sätestada tingimused olemasolevasse maagaasivõrku sisestatava kestliku biometaani suuremaks kasutuselevõtuks.

- (42) Investeering energiavarustuse kindlustamisse ja stabiliseerimisse ning riikliku elektrivõrgu sünkroniseerimisse liidu võrguga aitab Lätil keskkonnasäästlikult fossiilkütustest eemalduda. Investeering elektri ülekande- ja jaotusvõrkude ajakohastamisse, digitaliseerimisse ja kindlustamisse peaks võimaldama kaasata suuremat kogust muutlikku taastuvenergiat kooskõlas Läti eesmärgiga saada puhast energiat eksportivaks riigiks. Investeering kestlikku biometaani aitab tugevdada riigi jõupingutust suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu ja kiirendada nende kasutuselevõttu. Seega peaksid kõik REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed aitama märkimisväärselt kaasa rohepöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele.

Panus digipöördesse

- (43) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile f ja V lisa kriteeriumile 2.6 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses kaasa digipöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Digieesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 23 % muudetud taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest, mis on arvatud kõnealuse määruse VII lisas esitatud metoodika kohaselt.
- (44) Muudetud taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad digimeetmed katavad jätkuvalt digipöörde mitut aspekti ning hõlmavad avalikku ja erasektorit, oskusi ja ühenduvust ning nende peatahelepanu on suunatud Läti majanduse konkurentsivõime parandamisele keskmises ja pikas perspektiivis. Läti taaste- ja vastupidavuskava muudatused ei mõjuta taaste- ja vastupidavuskava olulist panust digipöördesse ega digipöördest tulenevate probleemide lahendamisse.
- (45) Eeldatakse, et REPowerEU peatükk aitab kaasa digipöördele ja sellest tulenevate probleemide lahendamisele, sest selle alusel investeeritakse elektrienergia jaotus- ja ülekandevõrkude digitaliseerimisse ning elutähtsa energiataristu digitaalsesse turvalisusesse. Peatüki meetmed aitavad ka suurendada arukate energiasüsteemidega seotud hoiustamisvõimsust. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikele 5 ei võeta REPowerEU peatükis esitatud reforme ja investeeringuid arvesse kava kogueraldise arvutamisel eesmärgiga kohaldada kõnealuses määruses sätestatud digieesmärgi nõuet.

Seire ja rakendamine

- (46) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile h ja V lisa kriteeriumile 2.8 on muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis kavandatud kord piisav (hinne A), et tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kavandatud ajakava eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud näitajate tõhus seire ja rakendamine.
- (47) Läti taaste- ja vastupidavuskava kavandatud muudatuste laad ja ulatus ei mõjuta taaste- ja vastupidavuskava tõhusa seire ja rakendamise eelmist hindamist. Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate muudetud meetmetega kaasnevad eesmärgid ja sihid, sealhulgas need, mis on esitatud REPowerEU peatükis, on selged ja realistlikud ning nende eesmärkide ja sihtide jaoks kavandatud näitajad on asjakohased, vastuvõetavad ja kindlad. Eesmärgid ja sihid on asjakohased ka määruse (EL) 2021/241 artikli 17 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike, ent juba lõpule viidud meetmete puhul. Väljamaksetaotluse põhjendamiseks on vaja, et need eesmärgid ja sihid oleksid rahuldavalt saavutatud.

Kulud

- (48) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile i ja V lisa kriteeriumile 2.9 on taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis esitatud põhjendused muudetud taaste- ja vastupidavuskava hinnangulise kogukulu summa kohta mõõdukas ulatuses (hinne B) mõistlikud ja põhjendatud, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.
- (49) Läti on esitanud eraldi kuluproгноosid kõigi uute meetmete kohta, millega kaasnevad kulud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis, ning eraldi põhjendused kõigi olemasolevate meetmete kohta, mille muudatused on tinginud kuluproгноoside muutmise. Läti esitatud teave on kuluproгноoside mõistlikkuse ja põhjendatuse hindamiseks üldiselt piisavalt üksikasjalik. Läti esitas hinnangulised kulud ja eeldused, kasutades standardvormi tabelit, mille eesmärk oli võtta kokku põhiandmed ja tõendid kulude kohta, sealhulgas kularvutuste aluseks olev meetoodika. Läti esitas ka kuluproгноose toetavad täiendavad dokumendid, sealhulgas pakkumused, viited varem tehtud võrreldavatele investeeringutele ning kvalifitseeritud ekspertide koostatud üksikasjalikud kuluproгноosid. Lisaks esitas Läti eri aastate ehituskulude prognoosid, mis põhjendasid inflatsiooniga seotud kulude kasvu. Kuluproгноoside ja tõendavate dokumentide hindamine näitab, et enamik uute meetmete kuludest on hästi põhjendatud, mõistlikud ja usaldusväärsed. Lisaks on muudatused muudetud meetmete kuluproгноosides piisavalt põhjendatud ja proportsionaalsed. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga. Muudetud meetmete kuluproгноosid puudutavad vaid murdosa kavast ega mõjuta algse kava kulukriteeriumi hinnangut (hinne B).
- (50) Läti on esitanud piisavalt teavet ja tõendeid selle kohta, et ühegi uue meetme ega REPowerEU meetme kulusid ei rahastata samal ajal muudest liidu rahastamisallikatest. Kohustus kehtestada kaitsemeetmed, mille eesmärk on vältida topeltrahastamist, jääb kehtima, ja seda ei ole kava muutmise muudetud.

Muud hindamiskriteeriumid

- (51) Komisjon leiab, et Läti esitatud muudatused ei mõjuta nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsuses ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1 (Läti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta) antud positiivset hinnangut taaste- ja vastupidavuskava asjakohasusele, tulemuslikkusele, tõhususele ja sidususele artikli 19 lõike 3 punktides c, g, j ja k sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

Konsulteerimine

- (52) Läti korraldas kooskõlas oma riikliku õigusraamistikuga mitu konsultatsiooni asjaomaste sidusrühmadega, et arutada määruse (EL) 2021/241 muudatusi ning oma muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisu. Muudetud taaste- ja vastupidavuskava teemal konsulteeriti üldsusega ametlikult ministrite kabineti elektroonilise platvormi kaudu 2023. aasta mais ja juunis. Konsulteeriti ka sotsiaalpartneritega, sealhulgas kutseorganisatsioonide esindajatega. Sidusrühmade soovitusel on avalikult kättesaadavad. Nende osalemist arutelu soodustati ühtekuuluvuspoliitika toetuse rakendamiseks kasutatava juhtimis- ja kontrollisüsteemi kaudu, kus sidusrühmade esindajad moodustavad ELi fondide seirekomisjoni lahutamatu osa.
- (53) Sidusrühmadega konsulteerimise raames korraldasid Läti ametiasutused REPowerEU peatüki üle avaliku arutelu spetsiaalses õigusloomeportaalis. Neljalt partnerilt saadi kokku 12 vastust. Läti ametiasutused vaatasid saadud märkused läbi ja andsid sidusrühmadele selgitusi järelmeetmete kohta.

Positiivne hinnang

- (54) Pärast seda, kui komisjon on andnud muudetud taaste- ja vastupidavuskavale, sealhulgas REPowerEU peatükile, positiivse hinnangu ja leidnud, et kava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele, tuleks kooskõlas kõnealuse määruse artikli 20 lõikega 2 ja V lisaga sätestada muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamiseks vajalikud reformid ja investeerimisprojektid, asjakohased eesmärgid, sihid ja näitajad ning summa, mille liit teeb muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamiseks kättesaadavaks tagastamatu rahalise toetusena.

Rahaline toetus

- (55) Läti muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki hinnanguline kogukulu on 1 969 244 522 eurot. Kuna muudetud taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on suurem kui Läti jaoks ettenähtud ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus, peaks Läti muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki jaoks eraldatud, artikli 11 kohaselt arvutatud rahaline toetus olema võrdne Läti muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusummaga. See summa on 1 834 501 144 eurot.
- (56) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21a lõikele 5 esitas Läti 26. septembril 2023 taotluse, et talle eraldataks kõnealuse määruse artikli 21a lõikes 1 osutatud tulu, mis jaotatakse liikmesriikide vahel määruse (EL) 2021/241 IVa lisas esitatud meetodikas sätestatud näitajate alusel. REPowerEU peatükis sisalduvate artikli 21c lõike 3 punktides b–f osutatud meetmete hinnanguline kogukulu on 134 743 378 eurot. See summa on suurem kui Lätile ette nähtud jaotusosa, ent Lätile antav täiendav tagastamatu rahaline toetus peaks olema jaotusosaga võrdne. See summa on 123 797 035 eurot.
- (57) Lisaks esitas Läti 28. veebruaril 2023 koosõlas määruse (EL) 2021/1755⁴ artikliga 4a põhjendatud taotluse, et Brexitiga kohanemise reservist paigutataks rahastusse ümber kogu tema järelejäänud esialgne eraldis summas 10 946 343 eurot. See summa tuleks teha kättesaadavaks REPowerEU peatükis sisalduvate reformide ja investeeringute toetamiseks täiendava tagastamatu rahalise toetusena.
- (58) Läti jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusumma peaks olema 1 969 244 522 eurot.

REPowerEU eelmaksed

- (59) Läti on taotlenud REPowerEU peatüki rakendamiseks järgmist rahastust: paigutada ümber 10 946 343 eurot Brexitiga kohanemise reservi vahenditest tehtud esialgsest eraldisest ja 123 797 035 eurot Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi tulust.
- (60) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 21d taotles Läti 26. septembril 2023 eelmakset summas 26 948 676 eurot, mis moodustab 20 % taotletud rahastusest. Sõltuvalt olemasolevatest vahenditest tuleks see eelmakse Lätile kättesaadavaks teha määruse (EL) 2021/241 artikli 23 lõike 1 kohaselt komisjoni ja Läti vahel sõlmitava lepingu („rahastamisleping“) jõustumise korral ja sellega koosõlas.
- (61) Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1 Läti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta tuleks seepärast vastavalt muuta. Selguse huvides tuleks kõnealuse rakendusotsuse lisa täielikult asendada,

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega.

„Artikkel 1

Taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmine

Läti muudetud taaste- ja vastupidavuskavale määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide alusel antud hinnang kiidetakse heaks. Taaste- ja vastupidavuskava alla kuuluvad reformid ja investeerimisprojektid, taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord ja ajakava, sealhulgas asjakohased eesmärgid ja sihid, kavandatud eesmärkide ja sihtide saavutamise seotud asjakohased näitajad ning komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord on esitatud käesoleva otsuse lisas.“

2) Artikli 2 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liit teeb Lätile tagastamatu toetusena kättesaadavaks rahalise toetuse summas 1 969 244 522 eurot⁵. See toetus hõlmab järgmist:

- (a) 1 640 779 642 eurot, mis on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 31. detsembriks 2022;
- (b) 193 721 502 eurot, mis on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023;
- (c) määruse (EL) 2021/241 artikli 21a lõike 6 kohaselt 123 797 035 eurot⁶ üksnes kõnealuse määruse artiklis 21c osutatud meetmete jaoks, välja arvatud artikli 21c lõike 3 punktis a osutatud meetmed;
- (d) 10 946 343 eurot, mis kantakse Brexitiga kohanemise reservist üle rahastusse.

2. Komisjon teeb liidu rahalise toetuse Lätile kättesaadavaks osamaksetena vastavalt käesoleva otsuse lisale. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 13 tehakse eelmaksena kättesaadavaks 237 380 000 eurot.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21d tehakse eelmaksena kättesaadavaks 26 948 676 eurot. Komisjon võib eelmakse teha kuni kahes osas.

Komisjon võib eel- ja osamakset välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.“

⁵ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast seda, kui määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest on maha arvatud Läti proportsionaalne osa, ning mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodika kohaselt.

⁶ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast seda, kui määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest on maha arvatud Läti proportsionaalne osa, ning mis arvutatakse kõnealuse määruse IVa lisas sätestatud meetodika kohaselt.

3) Lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa tekstiga.

Artikkel 2
Adressaat

Käesolev otsus on adresseeritud Läti Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja